

Mål -og rammestyring innen kommunal avløpssektor.

MIK reformen (miljøvern i kommunene) legger opp til at kommunene skal få betydelig større ansvar for miljøvernarbeidet. Bygging og drift av kommunale avløpsanlegg er en viktig del av innsatsen for å bedre miljøet. Gjennom utslippstillatelser har fylkesmannen godkjent de kommunale avløpsplanene. Utformingen av tillatelsene varierer betydelig. Et gjennomgående trekk er imidlertid at de er svært detaljerte og gir liten frihetsgrad til kommunene. Dette vil nå bli endret.

Som en del av oppfølgingen av MIK-reformen utarbeider SFT nå en ny mal for utslippstillatelse som fylkene skal benytte. Forslaget innebærer at man tar utgangspunkt i ønsket mål for vannkvalitet.

Det forutsettes imidlertid at kommunene oppfyller et minimumsnivå for vannkvalitet i resipientene. Kommunen må så vurdere om ønsket miljømål er oppnåelig innenfor mulige økonomiske rammer. Når målet er vedtatt, har man samtidig bestemt hvilke tiltak som skal gjennomføres utfra kostnads- effektivitetsanalyser.

Retningslinjer for kommunal fastsetting av miljømål er under utarbeidelse og ventes ferdig i løpet av høsten.

Deretter beregnes nødvendige utslippsreduksjoner. Videre skal det lages tiltaksplaner. Tiltaksplanen skal analysere og beregne kostnadene og effekten av tiltakene innenfor bl.a. landbruk, industri, private utslipp og kommunal sektor. På denne måten blir tiltak på avløpssektoren vurdert mot andre tiltak, slik at de mest kostnadseffektive tiltakene blir prioritert. Siktemålet er at kravene til kommunale avløpsanlegg så skal gis som en utslippskvote, f.eks kg P/pr år. I tillegg vil det bli satt funksjonskrav for å sikre at avløpsanleggene drives tilfredsstillende.

Fordelen med dette er at kommunene selv kan velge og prioritere tiltakene så lenge utslippskvoten overholdes. Unødvendig detaljstyring og regelstyring unngås. Når det gjelder oppfølging av kommunene, vil det i fremtiden bli lagt betydelig større vekt på systemrevisjoner etter internkontrollforskriften. Dagens detaljerte utslippskontroll skal unngås.

Kommunene har lang erfaring med bygging og drift av kommunale avløpsanlegg, og skulle ha både forutsetninger og kompetanse til selv å prioritere tiltakene på avløpssektoren innenfor en kvote. Undersøkelser viser imidlertid at kommunene har for liten oversikt over utslippene fra avløpsanleggene, og at måldata ofte er beheftet med betydelig feil og usikkerhet. Forutsetningen for at mål -og rammestyring av kommunene kan fungere, er at kompetansen når det gjelder å beregne/måle utslippene bedres betydelig. Her ligger en stor utfordring for kommunene, forskningsmiljøene og andre kompetansesentra.